

II. PLANTÆ PETALIS DESTITUTÆ
 II. ET CONSPICUIS STAMINIBUS.
 CRYPTOGAMIA LINN.
 XIV. CAULIFOLIÆ.

His in universum non in foliorum dorso semina, sed vel capsulæ pulveriferæ antheris adfines, vel certe granula incerti usus, aut feminibus adfina, aut floribus masculis.

EQUISETUM a) TOURNEFORT. t. 307.

LINN. n. 1169.

In summa planta, in clavam b) congestæ, ad certos anulos, antherarum similes, & polline plenæ, capsulæ. Pediculi florigeri c) a scapo ad angulum rectum exstant patuli, & intumescunt in scuta d), sex fere laterum. Ab iisdem scutis contra scapum convergunt capsulæ fere octonæ e) cylindricæ, virente polline plenæ, quem maturæ excutiunt. Is pollen in chartam receptus, ex STÆHELINI f) nostri experimento, spontaneo motu agitur: microscopio inspectæ particulæ globuli sunt, qui duo, tria, quatuor, ad quinque g) crucula educunt. Ea incurvata, & bifida, iterato quasi laqueo facta, coeunt, & alternis subsultibus se jactitant. Non semel ipse eo spectaculo sum delectatus. Hæc ipsa natura elastica ostendere videtur, masculi h) pollinis particulas esse. Semina i) vera desiderantur. Neque enim grana PRESTONI k) aut ipse vidi, aut quisquam nuperorum l). Omnibus præterea Equisetis eadem, & cum Ephedra communis, facies est, habere caules foliis similes, in cylindros divisos, quarum quamque vagina sua multifida excipit.

I. EQUISETA CAULE FLORIGERO A FOLIOSO DISTINCTO.

1675. EQUISETUM caule florigero nudo, sterili verticillato, radiatorum quadraginta.

Equisetum I. MATTHIOL. p. 1126. CAMERAR. *Epit.* p. 770. B.

Hippuris LOBEL. ic. p. 793.

Equisetum palustre, longioribus setis C. B. *theatr.* p. 241.

Cauda equina BLAKWELL. t. 217.

Equisetum caule striato, frondibus subsimplicibus LINN. n. 1517.

In aquosis frigidis, & ad itagna aquarum purarum, in submontanis, & circa Bernam. Omnibus Equisetorum nostratium speciosissimum, caule bicubitali, unciam crasso, foliis triginta, ad quadraginta, profunde sulcatis, tetragoniis, internodiis frequentibus, prælongis, etiam ramos producentibus: pallidus cæterum caulis, per ætatem niger, mollis, non sulcatus, fistulosus, cavus, minoribus fistulis circa majorem tubulum dispositis. Vaginæ tot in dentes acutos breviter fissæ, quot sunt folia. Hi caules non florent. Verno tempore vero alii prodeunt asparagi, absque foliis, maximi, pedales, cubitales, capsulis floris rosacei similibus, subcæruleo polline. Hoc fuerit Equisetum, quod a plebe Romana in cibum recipitur.

167. EQUI-

NB. Numeros emendavi, cum addenda quidem quatuor plantas novas contineant, sex in T. I. ob male divinatorios numeros a n. 1029. ad 1029*****, suis numeris privatæ fuerint, duæ demum in papaveribus repetitis male sint numeris. Quare primum Equisetum erit 1675. & specierum staminibus veris præditarum numerus est 1674.

a) Equisetum in riguis & scrobibus nascitur. Cauliculi inanés, geniculati, in se facti, rubescentes, leniter scabri, circa eos folia junci exilia. In sublimia ascendit, vicinos arborum caudices obvolvitur, dependet comis nigris, multis: radix lignosa dura DIOSCORID. IV. c. 42. Equisetum, Hippuris, vituperata nobis, exinguit cursorum lienes. Græci aliquam folio Pini similem, nigricantem, eo nomine vocant; alii Ephedram PLIN. L. XXVI. n. 83.
 b) TOURNEFORT. E. Du HAMEL *Physique des Arbres* p. 269. 270. GLEDITSCH. apud BOSCHER. p. 300.
 c) TOURNEFORT. ad D. Du HAMEL f. 271.

d) TOURNEFORT. ad C. D. Quinque vel septem GLEDITSCH. *Comm. Lit. Nor.* ann. 1741. hebd. 37.
 e) TOURNEFORT. D. Sex, septem DILLEN. *Eph. Nat. Cur. Cent. VI. append. t. 11. d. d. quinque* Du HAMEL. f. 271.
 f) *It. Helvet. II. n. 63. Mem. de l'Acad.* ann. 1730. Habet etiam Du HAMEL. l. c. p. 287.
 g) Du HAMEL. f. 277.
 h) CAMERAR. *Epit.* p. 74. 75.
 i) IDEM.
 k) Apud RAJUM *meth. plant.* p. 20.
 l) Germina esse DILLEN. *Eph. Nat. Cur. Cent. VI. append. p. 87. 88. t. 10. f. 1. Sig. Mem. de l'Acad. des Scienc.* ann. 1748. p. 476.

A

1676. EQUISETUM caule florifero nudo, sterili verticillato, radiorum duodecim.

Hippuris minor cum flore DODON. *pempt.* p. 73.*Equisetum arvense, longioribus setis* C. B. *theatr.* p. 247.*Scapus cauda equine* BLAKWELL. *t.* 217.*Equisetum scapo frutificante nudo, sterili frondoso* LINN. p. 1517.

Nihil frequentius, verno tempore, ad fossas, inque agris humidis.

Caulis pedalis, exasperatus, foliis in verticillo fere duodecim, etiam ultra, subinde ramum aliquem emittentibus, frequenter vaginatis, vaginis caulinis amplis laxisque, in dentes numerosiores fuscis & aristatos divisis. Asparagus aphyllus minor, & humilior. Hujus particulas spermaticas tripudiarum vidi.

Hoc Equisetum in pratis maxime noxium est, ob limæ similem caulis asperitatem.

II. FLORIBUS IN STIRPE FOLIOSA PRODEUNTIBUS.

1677. EQUISETUM caule fulcato, ramis multifloris, foliis indivisis *Emend. I. n. 4.*

a. Planta terrestris, caule angustiori, tetragono, pentagono, fulcato.

Equisetum palustre, brevioribus setis C. B. *theatr.* p. 241.

II. Varietas ramis multis, quorum quisque spica florifera terminatur.

Equisetum palustre minus polystachyon C. B. *Prodr.* p. 24. *theatr.* p. 245. DILLEN. apud RAL. *Syn.* III. p. 131. *t. 5. f. 3.**Equisetum caule angulato, frondibus simplicibus* LINN. p. 1516.

III. Varietas vetula foliis adultis & duris.

Equisetum foliis nudis ramosis C. B. *theatr.* p. 249. 250.

β. Planta in aquosis nascens, caule multo latiori, & numerosis fulcis distincto.

II. Junior florifera absque foliis *Equisetum nudum levius nostras* RAL. *Syn.* III. p. 131. *t. 5. f. 1.**Equisetum caule subnudo levi* LINN. p. 1517.

III. Varietas florifera, apice caulis longe in nudam virgam producto.

Equisetum palustre majus TABERNÆM. p. 252.*Equisetum pratense longissimis setis* C. B. *theatr.* p. 245. *ex fide plantæ de hortis ficcis* C. B. *superstitis.*

Prior in pratis & areis glareosis subhumidis frequens, posterior in fossis aqua plenis.

Terrestris caules habet pedales, fulcis paucis, quatuor & quinque, distinctos, minime in tota gente asperos. Vaginæ caulinae aristatæ, foliosæ, nigerrimæ, ora alba. Rami plurimi, verticilli foliorum octo vel novem, profunde fulcatorum. In singulo ramo spica florida.

Varietas β. fulcorum numerum multo majorem habet, caulem latiore, altiorem.

Perinde vero caules florentes in juniore planta foliis nudi: caulis fulci profundi.

Vaginarum dentes arguti & fufci, & multi rami spica florali terminati *m*).Hoc Equisetum paulo quidem minus quam 1676. tamen & ipsum pecori nocet *n*),& dentium facit in bobus & vaccis vacillationem *o*), tum diarrhœam. Cum seductus

pulchritudine Trifolii Equifeto 1676. inquinati, famulus, qui boum meorum curam

gerebat, semel aut iterum vaccam nuper vitulum enixam hac pestilente herba aluif-

fet, ex diarrhœa immedicabili eadem periit. Quare magnis pecuniis nostri arcanum

redimerent, quo prata infaultissima herbarum liberarent. Mihi neque aratrum *p*),neque finus, neque alia cura profuit. Equis non nocet, neque ovibus *q*), &rangiferis *r*). Porci nostrates recusant, cum in Suecia non detrectent *s*). Radici-bus tamen glandium simile aliquid sæpe adhæret, quod porcos credas requirere *t*).Vires medicas vix fatis certas autumo. Aquosa planta est, parum acris *v*): ei ad-stringentes vires tribuerunt, in diarrhœa, in hæmoptoe *x*) efficaces. Urinam im-posito ad ossa pubis Equifeto, & decocto aceto promotam fuisse HEUCHERUS *y*).Urinam pellere credas, cum sanguinea ab ejus pastu in armentis *z*) manet. Et ta-

men succo & pulvere ejusdem herbæ DIANAM ex Estensi familia se sanasse BRASSA-

VO-
LA *a*) gloriatur. Nocuit tamen, HOYERO *b*) teste, ventriculo & vesicæ. Ad scabiem vesi-cæ nihil decocto Equifeti meliut esse AGRICOLA AMMONIUS *c*). Ex carbone cum oleounguentum coquitur, ad ambulta *d*). Serio vix credo adhiberi.

1678. EQUI-

m) *Emend. H. I. n. 4.**n*) Pessima herba Equifeti PLIN. c. 28. add. *Eph. Nat.**Civ. Vol. I. obs. 210. Eresl. Saml. ann. 1721. p. 17. 18.**o*) BRAUNER. p. 149. Lac adimere KALM. p. 195.*p*) SCHREBER. III. *Saml.* p. 29.*q*) KALM. p. 101.*r*) LINN.*s*) K. *Swenska wetensk. Acad. handl. 1742. trim. II.**t*) *Flor. quasimod. p. 31.**v*) RHAZE *Manf. III. c. 52.**x*) IDEM.*y*) *Oper. p. 253.**z*) *Verband. der Holl. Maatschapp. VIII. p. 159.**a*) *Exam. simpl. p. 19.**b*) *Eph. Nat. Curs. Cent. I. obs. 56.**c*) p. 195. *d*) RAZOUX *tabl. nosol. p. 109.*

1678. EQUISETUM caule fulcato, subnudo, vaginis aristatis. †

Hippuris nuda, *Equisetum nudum* TABERNÆM. p. 251.

Equisetum minus nudum, *variegatum* Basiliensē C. B. Prodr. p. 24. theatr. p. 230. I. B.

C. B. ad Rhenum in loco die *Baur*. In dumetis & arenosis ad Rhenum prope *Cliben*, infra *Neudorf*, & ad *Birsam*, circa *Augst*, versus *Botmingen* juxta sylvulam. Ego Bernæ, abunde in arenosis Arolæ ripis reperi, supra *das Infeli*, in *der Hunzikerau*, & similibus locis ad lacus *Lemani* caput aux *Grangettes*.

In macilentioribus caules dodrantaes, aphylli d), profunde fulcati, asperi, terminati spica exigua, ovali. Vaginarum pars ima fusca, & nticuli mucro albissimus, in filum terminatus. Similes sub clava florali vaginæ, sed majores, infundibuliformes, basi non fulcata, neque alba, dentibus fulcis, latissima, alba, membrana cinctis. Ab iis habitus variegatus.

1679. EQUISETUM caule subnudo, asperrimo, vaginis caulinis indivisis, rameis ciliatis.

«. Varietas foliis nuda Basileæ nascitur circa *Michelfeldam*, circa *Domum rubram*, au *Chemin convert* Genevæ, & prope *Champ Barraban*.

Huc icon CAMERAR. Epit. p. 770.

Equisetum nudum RAI. Syn. III. p. 131.

II. Varietas folia aliqua producens.

Hippuris TRAG. p. 892.

Equisetum caule nudo, *scabro*, *basi subramosa* LINN. p. 1517.

Equisetum foliis nudum, *non ramosum*, *seu juuceum* C. B. theatr. p. 282.

Caules altiores, teretes, fulcis obtusis, sed asperis distincti, glauci, vaginis brevissimis, apicibus nigris notatis, non vere ferratis, neque ciliatis. Verum rami, quos subinde ejusmodi exempla emittunt, angustiores, magis angulosi, omnino dentes ciliatos edunt, & luculenti sub spicis floralibus dentes sunt. Sed tamen involuorum spicæ differt. Basis alba est, fulcata & striata, cilia triangula nigra, alis albis.

Priori utique proximum.

Omnia Equifeta ad polienda vasa metallica adhibentur. Hoc tamen, ut omnium asperimum, ita aurifabris & seriniariis suos ad usus aptissimum est.

Equifeta caule fulcato omnino inter se differunt e).

1680. EQUISETUM foliis repetito ramosis, vaginis laxissimis.

Equisetum sylvaticum TABERNÆMONT. p. 253. *tenuissimis fetis* C. B. theatr. p. 245. SCHEUCHZER. It. IV. p. 511.

Equisetum caule spicato, *frondibus compositis* LINN. p. 1516.

Frequens in montanis & subalpinis sylvis. A Ste. Catherine in pratis, &c.

Cubitalis culmus & gracilis. Vaginæ omnium maximæ, laxæ, flavæ, latescentes, potius amplissimis triangulis dentibus fissæ, quam denticulatæ. Folia tenuissima, fere quadrangula, stricta, numerosa, ultra duodecim. Quodque folium iterum octo vel decem verticillos quinque foliorum edit, quæ adeo vaginosa sunt, ut spinosa videantur. Summo in caule spica petiolata, longa, variegata.

CHARA VAILLANT. *Mémoir. de l'Acad. des Sciences* ann. 1719. p. 17. t. 3.

LINN. n. 1213. SCHMIEDEL. t. 3. f. 53. fqq.

HIPPURIS PONTEDER. *antholog.* p. 116. DILLEN. *nov. gen.* p. 88. t. 2.

& *Epb. Nat. Cur. Cent. V. VI. append.* p. 58.

Calycis diphylli & antheræ LINNÆUS meminit, feminis coronati VAILLANT. f), SCHMIEDELIUS g) grana subaspera flava vel aurantia pro anthera habet, nunquam se aperiente. Semen VAILLANTII h) spirale i), coronatum, quinque obtusis apicibus terminatum, est involuorum, in quo granum ovale k) est, sphaericis intus granulis plenum l). Neutrius autem partis utilitas certa est. Habitus verticillatus Equifeti, & folia caulis similia.

A 2

1681. CHARA

d) *Emend. I. n. 2.*

e) SCOPOLI p. 173.

f) FABRIC. I. c.

g) SCHMIEDEL. f. 2. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.

h) VAILLANT. p. 56.

i) SCHMIEDEL. f. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 9. 10. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

21. Habet etiam FABRICIUS *butisbac.* p. 65.

k) SCHMIEDEL. f. 22.

l) f. 23.

1681. CHARA caule levi, fragili.

GESNERI icon an. 141.

Equisetum fatidum sub aqua repens C. B. Prodr. p. 25. theatr. p. 250. SCHEUCHZER. Itin. IV. p. 333.*Equisetum granulofum, sub aqua repens* HELWING. Flor. quasimod. p. 31.*Chara vulgaris fatida* VAILLANT. p. 17. t. 3. f. 1.*Chara caulibus levibus, frondibus inferne dentatis* LINN. p. 1624.

Icon OEDERI t. 150.

Nihil vulgatus in fossis & aquis restagnantibus.

Cauliculi modo leves, striati, etiam ad corallinarum modum arenosa quadam crusta subvillosa & lineata tecti, alias etiam tuberculis exasperati, ramosissimi, nunquam spinosi, sæpe toti rubri. Folia octo, novem, teretia, foliis secundis longiusculis subulatis. Verticilli in hac & in plerisque speciebus juniores ad se invicem curvati nidum faciunt, vetusti explicantur. Globuli *m*) in ala foliorum sæpe duo, & duo corpuscula striata. Mansu arenosa est, sub dentibus strepit, & sicca friabilis fit. Fætore Cicutam æquat & superat, ut facile Antonio DE JUSSIEU credam, qui morbos epidemicos, inundationi Sequanæ supervenientes, etiam hujus plantæ venenatæ efficaciam tribuit, cujus virus aquam stagnantium fossarum corruerit, eam vero aquam ab exundante Sequana sinu suo receptam esse Vir ILL. putabat.

*1682. CHARA caule fragili, spinoso.

Equisetum seu Hippuris muscosus, sub aqua repens, in Hibernia PLUKNET. p. 135. t. 193. f. 6.*Hippuris muscosa, setis per maturitatem stellatis* DILLEN. Eph. Nat. Cur. Cent. VI. append. t. 13. f. 1. p. 58.*Chara major, cauliculis spinosis* VAILLANT. p. 18. t. 3. f. 3.*Chara aculeis caulinis capillaribus confertis* LINN. p. 1624.In fossis circa *Vervai*.

A præcedente parum differt. Major utique, pedalis, cubitalis, caulem & folia habet spinulis copiosissimis obducta, illum sæpe spiraliter striatum, ad fesquilineam latum. Folia ramorum brevia, obtusa.

Cæterum & fetet, & mansu arenosa est, & caule subinde levi.

1683. CHARA caule tomentoso, fragili.

Chara major subcinerea, fragilis VAILLANT. p. 18.*Equisetum seu Hippuris lacujiris foliis mansu arenosis* PLUKNET. p. 131. t. 21. f. 4. RAJUS enim in *Historia lacustrem* plantam a vulgari separat.*Equisetum fragile majus, subcinereum, aquis immersion* HIST. OXON. III. p. 621. Sect. XV. t. 2. 9.*Chara aculeis caulinis ovatis* LINN. p. 124.

Misit J. GESNERUS & STEHELINUS, plano caule, qui primæ teres est, sed sponte ab aqua maceratus exhauritur. LINNÆUS aculeos facit obtusiores. In nostris exemplis utique cinerea & tomentosa quasi plantæ superficies est, folia longiuscula, aculei nulli.

Quod exemplum Cl. HUDSONUS misit, id utique fuit spinosæ Charæ, caule undique aculeato. Arenosæ Charæ ad suppellectilem poliendam loco Equiseti adhibentur.

*1684. CHARA caule levi, pellucido, flexili.

Chara translucens major, flexilis VAILLANT. p. 18. & f. 8. cum descriptione.

& minor EJUSDEM. ibid. f. 9.

Hippuris setis bifurcis DILLEN. l. c. p. 59. t. 13. f. 2.*Chara inermis pellucida* SCHMIEDEL. t. 14.*Chara caulium articulis inermibus, diaphanis, superne latioribus* LINN. *Gotlanska resa* p. 215. Spec. p. 1624.

STEHELINUS misit, hanc vere diversam.

Cauliculi pedales, erecti, plani, tennes, flexiles, nulla crusta arenosa tecti, per ficitatem rugosi. Folia oblonga, plana, recta, absque aculeis, linearia, lanceolata, sine etiam bifurcato. Et folia & caules pellucunt, & copiosis diaphragmatibus dividuntur. Racemi mihi copiosiores visi, & ad octo usque granula aurantia utriusve sexus. Bina tamen, & fere utriusve generis unum SCHMIEDELIUS numerat.

β. Ob granorum copiam huc pertinuerit.

Equisetum sub aqua repens ad genicula polyspermon RAI.*Chara minor, caule & foliis tenuissimis* VAILLANT. p. 18.

Hujus iconem HELWINGIUS dedisse videtur in *Flora quasimodo-genita*. Habui ex Suecia missam, pellucidam, utique foliolis verticillatis, latis, brevibus lanceolatis, quæ in meis longa sunt, neque bifurcis.

CLASSIS XV.

m) Globuli immaturi *Ennon. I. p. 197.*